

Το εργοστάσιο επίπλων Κοιη στην Ζιβνίτσε υπήρξε για δεκαετίες ο βασιλιάς του κλάδου στην Γιουγκοσλαβία, ελέγχοντας την εσωτερική αγορά και στέλνοντας προϊόντα στις πέντε ηπείρους. Στην σκιά του ομώνυμου βουνού από το οποίο δεν πήρε μόνο το όνομά του αλλά και εκατομμύρια κυβικά ξυλείας, το εργοστάσιο έχει ιστορία σχεδόν εκατόν τριάντα χρόνων!

Όπως και άλλες βιομηχανικές μονάδες στην Τούζλα της Βοσνίας, ιδρύθηκε στα χρόνια που η περιοχή ήταν τμήμα της Αυστροουγγαρίας, το 1885, από Ούγγρους επιχειρηματίες. Από την δεκαετία του Εξήντα, γνώρισε την μεγάλη ακμή του, έγιναν σημαντικές επενδύσεις και δούλευαν σε αυτό περισσότεροι από πέντε χιλιάδες εργάτες με καλούς μισθούς, όχι μόνο για τα Γιουγκοσλαβικά δεδομένα. Σε έκταση διακοσίων στρεμμάτων η επιπλοποιία είναι πλήρως καθετοποιημένη με πριονιστήριο, φούρνους και φινιριστήρια. Η φάμπρικα Κοιη ήταν ένας από τους μεγάλους εργοδότες στην Τούζλα, το σημαντικό βιομηχανικό κέντρο της χώρας, στο οποίο είχαν συγκεντρωθεί μονάδες χημικών, ηλεκτρολογικών, παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από άνθρακα κλπ. Ακόμη και στα πρώτα χρόνια της υποτιθέμενης ανεξαρτησίας της Βοσνίας, το εργοστάσιο πετύχαινε να πουλάει όλη την παραγωγή του. Είχε καταφέρει να σωθεί και από τον τρίτο πόλεμο που «έζησε» στο διάβα ενός και πλέον αιώνα. Λίγο όμως μετά, άρχισαν τα προβλήματα.

Όπως και τα υπόλοιπα μεγάλα εργοστάσια, η Κοιη μπήκε στην λίστα των ιδιωτικοποιήσεων, μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρεία και πουλήθηκε το 40% σε ιδιώτες καπιταλιστές. Παράλληλα οι εργαζόμενοι παρακινήθηκαν να βάλουν τις οικονομίες τους αγοράζοντας μετοχές. Οι κρατικές ενισχύσεις σταμάτησαν, οι ιδιώτες δεν έβαλαν δεκάρα τσακιστή, ξένοι επενδυτές δεν ήρθαν, η κρίση άρχισε να μειώνει τις πωλήσεις. Από το 2008 ξεκίνησαν οι ομαδικές απολύσεις, οι μειώσεις μισθών και τα προβλήματα στην προμήθεια πρώτων υλών. Οι εργαζόμενοι που απέμειναν άρχισαν να κινητοποιούνται συναντώντας παντού κλειστές πόρτες ή παίρνοντας αόριστες υποσχέσεις. Τον Σεπτέμβρη του 2011 αναγκάστηκαν ορισμένοι να κάνουν απεργία πείνας για να πάρουν τα δεδουλευμένα. Τον Μάη του 2013 ξεκίνησαν νέες κινητοποιήσεις στην Τούζλα. Έφτασαν στο σημείο διακόσιοι από τους πιο αποφασισμένους να περπατήσουν την απόσταση μέχρι το Σεράγεβο με τα πόδια για να ακουστεί η απόγνωση τους. Αυτήν την φορά, στις αρχές του Φλεβάρη, όντας απλήρωτοι για δύο χρόνια σχεδόν, ξέσπασαν με οργή. Η εργατική εξέγερση που αγκάλιασε όλη την

χώρα, ξεκίνησε στα μεγάλα εργοστάσια της Τούζλα. Και οι τετρακόσιοι πενήντα εργάτες της επιπλοποιίας Κοηjuh ήταν στην πρώτη γραμμή.

Κανονικό προτεκτοράτο των Δυτικοευρωπαίων και των Αμερικάνων, τεμαχισμένο σε εθνοτικά κομμάτια και με επικεφαλής των κομματιών του διεφθαρμένες ηγεσίες υποτελών πολιτικών, η Βοσνία έχει βυθιστεί από χρόνια στην φτώχεια και στα αδιέξοδα. Οι πάτρωνες της ψεύτικης ανεξαρτησίας της, την παράτησαν να μαραζώνει οικονομικά και να καταστρέφεται ο παραγωγικός ιστός που φτιάχτηκε με την εργασία εκατομμυρίων εργατών στα χρόνια της ενωμένης Γιουγκοσλαβίας. Μερικοί από αυτούς, μάλιστα, δεξαμενές διεστραμμένης σκέψης στο Βερολίνο και αλλού, μιλούν τώρα για αποτυχημένο κράτος και προφητεύουν τον νέο διαμοιρασμό του! Εξαιτίας αυτών των προφητειών, κάποιοι επιχείρησαν να αποδώσουν την εργατική εξέγερση σε υποκίνηση από εξωτερικά κέντρα. Με εξακόσιες χιλιάδες ανθρώπους να ζούνε με λιγότερα από εκατόν είκοσι ευρώ τον μήνα, σε συνθήκες ακραίας φτώχειας σε μια χώρα 3,8 εκατομμυρίων και με την ανεργία να πλησιάζει στο 50%, δεν χρειάζεται περισσότερη υποκίνηση για να υπάρξει ένα τέτοιο ξέσπασμα.

Η εργατική εξέγερση που ξεκίνησε στην σκιά του βουνού Κοηjuh έφερε στην μνήμη πολλών την χιλιοτραγουδισμένη ιστορία του που είναι συνδεδεμένη στην διάρκεια του Εικοστού αιώνα με τις αντιστάσεις και την αντιφασιστική εποποιία των ανθρακωρύχων της Τούζλα. Το 1920, με επίκεντρο το χωριό Χούσινο, επτά χιλιάδες ανθρακωρύχοι απεργοί αντιστάθηκαν στην καταστολή, πληρώνοντας βαρύ φόρο αίματος. Η εξέγερση δίκαια θεωρείται μια από τις σημαντικότερες στιγμές αφύπνισης του εργατικού κινήματος στο έδαφος της παλιάς Γιουγκοσλαβίας. Αργότερα, στο βουνό, παρτιζάνικα τμήματα αποτελούμενα κυρίως από ανθρακωρύχους αντιστάθηκαν για καιρό με επιτυχία στην γερμανική κατοχή, ενισχύοντας έτσι το ανυπότακτο πνεύμα που παραδοσιακά κυριαρχεί στην περιοχή. Ένα πνεύμα που, παρά τις δραματικές αλλαγές και τα ιστορικά πιασμάτα, συνεχίζει να υπάρχει ανάμεσα στους ανθρώπους του λαού, ανεξάρτητα από εθνικότητα και θρησκεία, και να ξαναέρχεται κάθε φορά στο προσκήνιο, όταν οι συνθήκες το απαιτούν.

ΑΚΟΥΣΤΕ το γνωστό λαϊκό τραγούδι για την εξέγερση των ανθρακωρύχων και το ανυπότακτο πνεύμα του βουνού www.youtube.com/watch?v=Zzv-juyaY4

ΔΕΙΤΕ εικόνες από την πορεία των εργατών της επιπλοποιίας προς το Σεράγεβο www.youtube.com/watch?v=5LoWIUsbOL8

Πηγή: theatoskosmosps.blogspot.gr